

OÐÐASAT

Line Merete Skarvik (25)

Girjjálašvuoda masterstudeanta Troanddimis

Movt leat lea symposia leamaš?

- Hui miellagiddevaš. Ledje olu fáttát maid in dovdan ovdalas. Lean bargame girjjálašvuoda masterbargguin NTNU universitehtas Troanddimis ja lean mearridan čállit Johan Turi "Muitalus sámiid birra". Vaikko olu dáppe ii guoskka mu fágii, muhto beasan goit hupmat eará girjjálašvuodadutkiiguin.

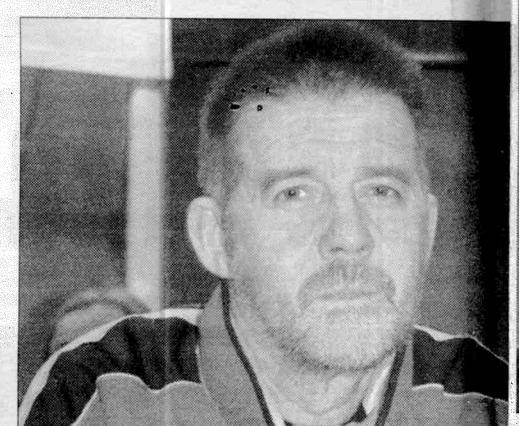

Linda Wiechetek

Linda Wiechetek lea bargá divvunreaidduin divvut.no.

Mii lea buoremus symposia?

- Dákkár dáhpáhusain oažju inspirašuvnna bargat vidáseappot. Go olbmot bohtet manjel logaldallama ja dadjet "diet leat miellagiddevaš fáddá mainna barggat" de dat movttiida, dadjá Duiskka nieida Linda Wiechetek.

Sámejela, sámi girjjálašvuoda ja sámi gielladiliid symposia

Čuorbi ovddida sámejela

Sámejela fágabargit čuorbbáshedje sámejela gielladivvunreaiddu divvut. no mii galgá dihoris divvut čállinmeattáhusaid čállosiin dihoris. Vaikko prográmma lea "čuorbi" de dat álkida normerejedjiid barggu..

- Li dihorii sáhte oahpahit sámejela ollásit, danin go dat ii máhte ja oahpa grammatical, dadjá Tomi Pieski (30) guhte bargá prográmma ovddideaddjiin divvunreaiddu, go jearan birge go goassege aviisa gielladárkkistedjiid haga, danin go dihor sahtta dan bargat. Son muittuha ahte eangalasgilliige ii vel gávdno doarvái buori divvunreaidu.

Fágajallat ja fágačehpit

Go 89 sámejela fágabargit leat čoahkis, de jorret ságat aivve fal fága birra ja čalmmit čuvgut sis go ráfis besset humadit semantalaš čuołmmiad ja normerenváttisvuodaid birra. Unnimusat veaháš sámejel fágamáhttu gal galgá go sin searvái vuolgá. Sámejel čálli journalistan ii leat nu somá dái searvái lávket, geat rukses peannáin merkot aviissas čállinmeattáhusaid. Dán vuoru gal bállejin ráfis giella-neavvagiin.

Oahpahit dihorii sámejela

Lea sáhka movt oðða teknologijia lea ávkin ovddidit sámejela. Eanaš sámejel čálli olbmot leat movttaget go viimmat lea divvunreaidu dihorii, mii divvut sámejela. Dan lea Tomi Pieski leamaš fárus ráhkadeame. Tomi

89 ovci sámejela fága bargit ledje čoahkkanan symposia. Symposia lea allaoahppan olbmuid čoahkkaneapmi goes sáhttet filosofalaš gažaldagaid ovddidit. Greihkká gielas mearkkaša dat juhkat ovttas, muhto sámejela fágabargit gal ledje sihke čielgasat ja čilgosat.

lea gáregasnýgalaš prográmma ovddideaddji ja son čílgii movt bargu divvunreaidduin ovdána ja makkár čuołmmat sis leat guđet barget dainna. Son muitalii movt sii dihorii ja prográmmii "oahpahit" sámejela, ja man sámejelas lea váttis oahpahit dihorii. Mađi eanet spiehkastagat, dadi váddáseabbo. Nu sáhttet oasit maid dihor ii oħba oahpage.

- Dihor ii oahpa grammatical ja sániid sisdoalu. Danin ferte čálli ieš daid máhtt, čilge son.

Baikačivga ja baikkačivga

Okta ovdamearka mainna divvut-bargit bártidit lei movt baikačivga sátni mii spiehkasta dáblaš vuogis ráhkadit sáni, buktá hástalusaid sidjiide.

- Mii bidjat divvunreidui dušše normerejuvvon sániid. Dušše dákkár čállinvgiit mat leat dohkkehuvvon. Danin dihor ii dohkket "lottičivga", vaikko nu dadjat. Das go jus nu dagášii, de dohkkehivčii dihor maiddái

"báikkačivga" sátnin, vaikko lea riektá dadjat baikačivga. ("baikka" ja "lotti" leat substantiivat genetiiva/akkusatiiva hámis, doaim.meark).

Mearrideami duohken

Sániid riektačállinmálle mearridit lea vuđolaš bargu maid Sámi giellávdegottit dahket. Vaikko dehe juste danin go divvunreaidu ii leat riekta čeahppi, de leat das ovdamunit sidjiide geat galget normeremaid ja eará váttisvuodaid maiguin heibot, de geahčadit daid, dadjá Palojärvi.

Avkkálaš čuorbi

Das go divvunreaidu ii dohkket eará hámii maid prográmma ovddideaddji lea dasa "oahpahan" dehe bidjan sisa, dat fuomáshuitta välevašvuodaid normeremis.

- Dihorprográmma oaidná juohke áidna smávva doares-muoražamii ii čuovo normeremaid. Normeren mii dán rádjá lea dahkon, lea dego livčii roavva gálgamiin dahkan. Dihorpro-

grámma gálge ges dego dihkke-čohkkui čilge Sámi giellávdegotti hálddhushoavda Laila Palojärvi.

Lea go divvut.no ávkin normerenbarggus?

- Lea, das go dat lea nu dárikil. Dat bidjá johtui dárikilit normerema ja lea čalmmustaháttan välevaš normeremaid, Go divvunreaiddu bargit sáddejit Sámi Giellávdegoddái välevaš normeremaid ja eará váttisvuodaid maiguin heibot, de geahčadit daid, dadjá Palojärvi.

Ii oaččo ráddjet

Ii leat gal nu ahte go dihor ii dohkket muhtin hámí sániin, de eat oaččo nu čállit.

- Šaddá sidjiide (divvut.no) hástalussan ráhkadit prográmma nu buorrin ahte máhtta buot hámídi gielas. Ii sáhte nu šaddat ahte divvunreaidu gáržida sámejela válljenvejolašvuodaid, danin go divvunreaidu ii máhte sirret, muittuha Palojärvi.

Dívvun - sámi čállindárkkista

- Válmmas reaiddu
- Internet haga?
- Gáldokoda ja dokumentašuvda
- Anonym CVS
- Lohkat dokumentašuvna ležas PC:s
- Buorit liinkat

Dívvun-prošeakta gullo Norgga Sámediggái ja ráhkka Reaiddu doibmet Linuxis, Mac OS X:s ja Windowsis dál bargame Dívvun II-prošeavttas.

Válmmas reaiddu

Reaidduid oažju nuvtá vyežat vuollelis. Dat biddja ieža giela reaiddu.

Tabealla válmmas ja boahtti (x) buktagiin

Vuodoprográmma	Operatör
MS Office	Windows
InDesign CS3	Mac OS X
OpenOffice.org 2.4.x	Windows, Mac OS X, Linux
OpenOffice.org 3.x	Windows, Mac OS X, Linux
OpenOffice.org 2.4. & 3.0	Linux
Hunspell	Windows, Mac OS X
Hunspell	Windows, Mac OS X

Dívvun.no lea dihorprográmma mii divvu giela gáll Prográmmaovddideaddji dívvut-prográmmas lea

Goalostansánit

- Manin ii divvunreaidu ii dohkket goalostansániid, imaštalai Svein Lund.

- Danin go buohkat eai leat vel dohkkehuvvon, lei vástádus maid oaččui. Lei čielggas ahte divvun veahkkeneavvu ángirusšá giellaberoštédjjid. Suige eai dárbbaš sii guđet ledje čoahkkanan deikke dan likhka olu go earát geat eai máhte čállit sámejillii.

- Dihor ii sáhte beroštít semantikas dehe sániid sisdoaluin. Dan ferte čálli ierren diehtit, vástidii Pieski veahá behtton guldaledjjide. Son ii leat mihkke giellačeppi, muhto dihorčehppi geas lea giellaberoštupmi.

- Buot suohtasepmosat gal leat boddoságastallamat, dovddahii Pieski go loahpas jerren movt symposia lea leamaš.

Inga Marja Steinfell
ingamarja@avvir.no